

JAMES GOULD-BOURN

KDYŽ PANDA TANČÍ



Vtipný i dojemný příběh o tom, že láska a tanec
jsou silnější než smrt.

JAMES GOULD-BOURN

KDYŽ PANDA
TANČÍ

Přeložila Lucie Bregantová

JAMES GOULD-BOURN

KDYŽ PANDA TANČÍ



Brno 2021

Copyright © James Gould-Bourn, 2020

Cover design © Sandra Chiu

Translation © Lucie Bregantová, 2021

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2021
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-0886-0 (PDF)

ISBN 978-80-275-0887-7 (ePUB)

ISBN 978-80-275-0888-4 (MobiPocket)

*Mámě a tátovi, Lindě
a Phillipovi Gould-Bournovým*

1

Dannymu Malooleymu byly čtyři roky, když na vlastní kůži zjistil, že mýdlo s vůní citronu nechutná vůbec jako citron, zato chutná úplně jako mýdlo. Když mu bylo dvanáct a zachraňoval kočku, která onu záchranu možná vůbec nepotřebovala, osobně se poučil, že neexistuje bezbolestný a ani důstojný způsob, jak spadnout z platanu. Když mu bylo sedmnáct, přesvědčil se, že na to, aby se stal otcem, stačí třílitrová flaška laciného jablečňáku ze samoobsluhy, dívka, se kterou se o ni podělí, trocha nejistého šátrání v parku a lhostejnost k základním přírodním zákonům. A v osmadvaceti tím nejhorším možným způsobem zjistil, že na to, aby zhasly hvězdy, zastavily se hodiny, a dokonce i samotná Země, stačí jen maličký, neviditelný kousek ledu na okresní silnici.

Ze spánku Dannyho vytrhlo zaskřípění gum, nebo to mohl být výkřik, nebyl si úplně jistý. Posadil se a rozhlédl se po pokoji, snažil se spojit si ten zvuk s okolím, až se mu probudil mozek a vysvětlil mu, že to byla noční můra. Znovu si lehl na potem zmáčený polštář a podíval se na budík na nočním stolku. Za minutu sedm hodin ráno, zářily

čísllice v ranním šeru. Ještě než se změnilo v sedmičku, Danny budík vypnul a rukou něžně přešel po prázdném polštáři vedle sebe. Pak ze sebe shodil ulepenou peřinu, vydrápal se z postele, a když se oblékal do šatů ze včerejška, schválně se nedíval na svůj odraz v zrcadle šatní skříně.

Dveře od Willova pokoje byly pootevřené, takže je Danny cestou do kuchyně zavřel. Napustil vodu do konvice, dal ji vařit, do topinkovače vhodil oschlý, ale ještě neplesnivý chléb a zapnul rádio, spíš ze zvyku, než že by toužil vědět, co se děje ve světě. V pozadí mumlala moderátorka a Danny si prohlížel pohlednicový výhled z okna. Pohlednicový kvůli velikosti okna, nikoli kvůli malebnosti okolí. Nebe bylo modré přesně jako linka metra Victoria, ale zářící slunce okolí moc nerozjasnilo. Danny si často říkal, že tohle sídliště vypadá ve slunečním světle vlastně hůř, především proto, že za jasného počasí je víc vidět. Stejně jako tlumené osvětlení mohlo polichotit nehezké ženě ze seznamky nebo zašlé restauraci, dovedlo ocelové nebe částečně zamaskovat ponurost sídliště Palmerston. Jak tak Danny hleděl na zeď betonových bytových domů, která mu milosrdně zakrývala výhled na ještě další bytovky, znovu se pevně rozhodl, že se přestěhují. Ke stejnému rozhodnutí došel i den předtím a dojde k němu i zítra.

U jídelního stolu si snědl snídani a oči přitom upíral na tutéž zeď, na níž za posledních čtrnáct měsíců zíral tak často, až se pod jeho pohledem začala kroutit tapeta, ale Danny si toho nevšiml. Stejně tak si nevšiml tmavnoucího kusu koberce v předsíni, umazaného od pracovních bot, které ze sebe vždycky skopl, aniž nejdřív otřel bláto z podrážek. Nevšiml si ani povlaku na oknech, díky němuž si

každý, kdo se přes ně podíval, vyzkoušel, jaké to je mít šedý zákal, a nevšiml si ani zdechliny v květináči, která kdysi bývala zdravý filodendron, ale teď připomínala spíš hromádku slupek od brambor ozářenou radiací. Býval by si nevšiml ani pošty, pokud by vždycky nechodila právě během snídaně. Uslyšel, jak klapla poštovní schránka a dopisy dopadly na rohožku, a škulbl sebou.

V chodbě ležely dvě bílé obálky. První obsahovala pasivně agresivní připomínku dodavatele vody, že jim Danny už dva měsíce dluží poplatky. Druhá byla poslední upomínka k úhradě nezaplaceného účtu za elektřinu, většina z ní byla napsána tučnými rudými písmeny, především slova „soud“, „vymahač“, „trestní stíhání“ a — poněkud nečekaně — také „děkujeme“, což vypadalo spíš jako výhrůžka než jako obvyklé vyjádření díků.

Danny se zamračil a promnul si vousy. Čtyřdenní strniště mu pod okousanými nehty hlasitě drhlo. Podíval se na nástěnku, kde čtyři magnetky z Austrálie přidržovaly tlustou vrstvu papírů. Nad ní bylo tučným černým písmem napsáno slovo „nezaplacené“. Vedle visely další dva papíry. To byl štos „zaplacené“. Danny přidal nové účty na větší štůsek, který dva magnety neudržely už ani vteřinu, a všechny papíry popadaly na zem. Danny si povzdechl a účty posbíral. Pak třetím magnetem, tentokrát ve tvaru sydneyjské Opery, papíry znovu připevnil na nástěnku a vedle nich naškrábal: „Koupit víc magnetek!“

„Wille!“ zavolal od kuchyňských dveří. „Už jsi vzhůru?“

Will tátu slyšel, ale neodpověděl mu, protože si dál prohlížel modřinu na paži. Vypadalo to, jako by mezi jeho kostnatým ramenem a vyhublým bicipsem řádila bouře,

modročerný mrak na mléčně bílé kůži. Opatrně do ní dloubl prstem — neuvědomil si, že je tak citlivá, že i ten nejslabší tlak spustí vlnu tupé bolesti, která jako by pohltila celou jeho paži.

„Tak šup, Wille, snídaně!“ zavolal Danny unaveným hlasem.

Will z kliky na dveřích popadl pomačkanou školní košili, a když opatrně strkal ruku do rukávu, ucukl bolestí.

„Bré ráno, ospalče,“ přivítal ho Danny, když se Will došoural do obývacího a žuchl na židli u stolu. Danny se k němu připojil o pár minut později s hrnkem v jedné ruce a talířem s topinkami v druhé. Položil je před Willa a posadil se naproti němu.

Will si talíř prohlížel přes blondatou ofinu zakrývající pěticentimetrovou jizvu na čele. Mezi dvěma kousky topinky s arašídovým máslem na něj vykukoval Mašinka Tomáš a Mašinka Jakub se mu z hrnečku skoro vysmíval.

„Jez, nebo přijdeš pozdě,“ pobídl ho Danny. Lokl si studeného čaje a zašklebil se.

Will míchal čajem v hrnku, až vlak úplně zmizel. Váhavě kousl do topinky a odložil ji Tomášovi přímo na obličej.

„Nezapomeň, že dneska má máma narozeniny,“ připomněl mu Danny.

Will přestal žvýkat a zíral na talíř. Do ticha mezi nimi se linulo mumláni rádia.

„Wille?“ oslovil ho Danny. Will ani nezvedl oči, jen přikývl.

Ozval se zvonek a Danny šel otevřít. Zamžoural do kukátka a za dveřmi uviděl stát Mohammeda. Oplácáný chlapec nosil brýle se silnými obroučkami a za ušima naslouchátka. Za ním se tyčil Londýn.

„Dobrý den, pane Malooley,“ pozdravil, když Danny otevřel dveře. „Věděl jste, že když si plejtvák obrovský prdne, udělá tak obrovskou bublinu, že se do ní vejde celý kůň?“

„Ne, Hami, to jsem teda opravdu nevěděl.“

„Včera to říkali v jednom dokumentu,“ vysvětlil Hami, který miloval pořady o přírodě stejně, jako většina jednáctiletých zbožňuje youtubová videa lidí, kteří si bolestivě ubližují.

„To nezní moc lákavě,“ prohodil Danny. „Jak se jim vůbec povedlo dostat koně do plejtváčí prdové bubliny?“

„To nevím,“ přiznal Hami. „Tohle zrovna neukazovali.“

„Aha.“ Danny se zamračil a přemýšlel, jak by se takový experiment asi dal provést.

„Je Will už hotový?“

„Dej mu dvě minutky, ještě...“

Než stihl větu dokončit, Will se kolem něj prohnal a vyběhl ven.

„Nashle, pane Malooley,“ rozloučil se Hami a Will už kamaráda nemilosrdně táhl ke schodům.

„Ahoj, Hami. Wille, my se uvidíme po škole, jo?“

Will neodpověděl a zmizel za rohem.

V obývacím pokoji Danny posbíral ze stolu hrnky a talíře. Čaj, kterého se Will ani nedotkl, vylil do dřezu a nesnědené topinky vyhodil do koše. Od té doby, co se stala ta nehoda, dělal tohle každý den.

2

Danny prošel po staveništi ve žluté přilbě a jeho reflexní vesta vlála ve větru. Vydal se za Alfem, jejich předákem ve stejném oblečení, ale s psací podložkou v rukou. Alf byl zavalitý plešatějící chlap s tváří boxera, který si při zápasech nedává pozor. Když si všiml, že se k němu Danny blíží, ohlédl se přes rameno na vyhublého bledého muže v černém obleku, kterého by bylo snadné splést si se smrtákem, kdyby neměl na hlavě bezpečnostní přilbu. Muž si poklepal na hodinky a ukázal na Dannyho. Alf si povzdechl.

„Dobrý ráno, Alfe,“ pozdravil Danny a snažil se překřičet hluk jeřábů, které jim nad hlavou otáčely náklad palet, a bagrů dolujících ze země velké kupy zeminy.

„Jdeš pozdě, Dane.“

Danny se zamračil a zkontroloval si na telefonu, kolik je hodin. „Podle mě ne,“ ohradil se a ukázal Alfovi čas na displeji.

„Ale podle něj jo,“ kývl Alf směrem k muži v obleku a na telefon se ani nepodíval.

„Kdo to je?“ zeptal se Danny.

„Viktor Orlov. Novej projektovej manažer.“

„Orlov?“

„Kozák,“ řekl Alf. „Pořádněj prudič. Dneska ráno už vyhodil dva chlapy. Každýho si pěkně podá.“

Danny se na muže v obleku zadíval. Ten mu pohled ledově opětoval.

„No tak se dej do práce,“ pobídl ho Alf. „Dneska děláš na betonu s Ivanem. A Danny?“

„Jo, Alfe?“

„Už nechod' pozdě.“

Danny popadl lopatu a vyrazil za Ivanem, ukrajinskou horou svalů mluvící lámanou angličtinou, který dovedl vyhrabat víc hlíny než dva bagry dohromady a stavět rychleji než mistr světa v Minecraftu. Danny ho podezřívá, že zabil minimálně jednoho člověka, pravděpodobně holýma rukama. Tohle podezření se zakládalo především na přehlídce neumělých vězeňských tetování na nabouchaných předloktích, která pokrývaly roztřesené nápisy, ošklivé obličejy — na levé paži u lokte měl dokonce jedny vyluštěné piškvorky — a další náhodné čmárance, na které se Danny bál zeptat.

Tihle dva se přátelili od chvíle, kdy Danny před pár lety zachránil Ivanovi život. Tedy, tak si to alespoň Danny a všichni ostatní ze stavby pamatovali, ovšem Ivan tuhle verzi událostí popíral. Byl na stavbě teprve dva týdny, když se ve vichřici uvolnil kus lešení. Železná trubka by mu přistála přímo na hlavě, kdyby ho Danny, který zrovna pracoval nedaleko, nestrhl stranou (a málem si u toho nevykloubil rameno). Jenže zatímco z Dannyho byl hrdina, Ivan, který dle svých slov přežil přejetí tankem, tvrdohlavě trval na tom, že po ráně třicetikilovou tyčí do hlavy by si ani

nemusel brát neschopenku, natož aby ho zabila, a že z toho všichni dělají drama „jako v telenovele“. Nakonec se z toho mezi Ivanem a Dannym stal vtíp, ačkoli se zdálo, že vtípný přijde jen Dannymu.

„Danylo,“ zahlaholil Ivan a hodil pytel cementu do ko-
lečka.

„Nazdar, Ivane. Co je zač ten panák v obleku?“ Danny ukázal palcem přes rameno.

„Takže ty už potkal Viktora,“ řekl Ivan.

„Alf říkal, že dneska ráno stihl vyhodit dva chlapy.“

„Oni poslali ho z Moskvy. Prý my nepracujeme dost rychle.“

„A to si myslíš, že budem rychlejší, když nás vyhodí?“ po-
divil se Danny.

Ivan pokrčil rameny. „My na Ukrajině máme pro lidi jako Viktor zvláštní slovo.“

„Jo? A jaký?“ zeptal se Danny.

„Kokot,“ odtušil Ivan.

Danny se zasmál. „Jak ses měl na dovolené?“ zeptal se a zabořil lopatu do vlhkého betonu.

„Dovolená?“ podivil se Ivan. „Jaká dovolená? Já vzal Iva-
nu do Oděsy. Já byl týden s její rodinou. Její matka nesnáší
mě. A její otec. A její sestra. Její pes taky mě nesnáší.“

„No jo, to vidím,“ přikývl Danny a ukázal na otisk zubů
na Ivanově předloktí.

„Co?“ zeptal se Ivan a podíval se, kam Danny ukazuje.
„Ale ne. To její babička.“

„Jo tak.“

Ivan vytáhl z kapsy balíček a rozpačitě ho Dannymu
podal.

„Na.“

Danny věděl, co to je, ještě než to otevřel. Týden po nehoďe s lešením Ivan pozval Dannyho, jeho ženu Liz a Willa na večeři. Od chvíle, kdy Danny Ivana zachránil (nebo nezachránil, podle toho, na čí jste straně) před rozmáznutím dvoumetrovou tyčí, spolu sotva promluvili. Kromě onoho dne spolu totiž téměř nemluvili ani tak a Ivan své pozvání nijak nevysvětlil, ale Danny ho chápal jako tiché poděkování. Nakonec to byl první z mnoha společných večerů u jídelního stolu, kde jedli, smáli se a popíjeli až příliš mnoho *horilky* (Liz pila víc než ostatní, a tím pádem pak měla nejhorší kocovinu), zatímco si Will a Jurij — Ivanův a Ivanin syn — hráli na Xboxu a stmelil je vzájemný pocit trapnosti nad tím, že se jejich rodiče dobře baví. V jednu chvíli se Liz zamilovala do Ivaniny sbírky malovaných dřevěných vajíček vystavených na parapetu. Od té doby Ivan z každé návštěvy Ukrajiny přivezl Liz dřevěné vajíčko a pokračoval v tom i navzdory tragické změně okolností.

„Díky,“ řekl Danny a prohlížel si barevnou ozdobu. Věděl, jak rozpačitě se Ivan v takových chvílích cítí a že zřejmě často uvažoval, jestli onu tradici nepřerušit, ale Danny mu byl vděčný, že to neudělal.

„Jak se má Will?“ zeptal se Ivan, aby rozproudil hovor.

„V pohodě,“ odpověděl Danny a vložil si vejce do kapsy u bundy. „Asi. Nevím.“

„Pořád on nemluví?“

„Ne. Ani slovo. Dokonce ani ze spaní ne.“

Přijel k nim dělník s prázdným kolečkem a odkolébál se s plným.

„Ale třeba on mluví,“ podotkl Ivan.

„Se mnou ne.“

„Ale ne, ticho ono může být nahlas, rozumíš?“

„No ani ne,“ odvětil Danny.

„Ty podívej,“ začal Ivan, zabodl lopatu do vlhkého betonu a opřel se o rukojeť. „Když na mě Ivana našťvaná, někdy na mě řve a říká mi kreténe blbá, ale někdy, když hodně našťvaná, tak třeba týden nic neříká. Ona ticho jako myš, ale já vím, že ona něco mi říká, chápeš?“

„Jako co?“ zeptal se Danny.

Ivan pokrčil rameny. „Že ona by chtěla mi strčit hlavu do trouby.“

„Myslíš, že se mi Will snaží říct, že chce strčit moji hlavu do trouby?“

„Ne, ale možná ty jenom neslyšíš, co on říká.“

„No, jestli se mi snaží něco říct, tak bych byl radši, kdyby za mnou prostě přišel a vyklopil to,“ řekl Danny. „Už je to víc než rok. Ať už mi chce říct cokoli, horší než to ticho to být nemůže.“

3

Když dívky klevetily ve skupinkách nebo si hrály s telefony, předstíraly, že se nedívají na kluky, a kluci zase předstírali, že se nedívají na holky, ačkoli se je tajně pokoušeli ohromit — většinou různými triky s míčem nebo když se natáčeli, jak nic netušící spolužáci mlátí do méně důležitých orgánů. Každý pozoroval každého, ale nikdo se nikomu nepodíval do očí. Bylo to jako jedna velká soutěž v zírání, v níž člověk může mrkat, jak chce, ale pokud ho někdo přistihne při přímém pohledu, scvrkne se jako posolený slimák. Jen jediný člověk byl natolik sebejistý, aby se podíval do očí komukoli na hřišti, a tehdy, jako ostatně každý den, měl Mark na mušce Willa.

„Vážně, bylo to šílený!“ vyprávěl Hami, když se prodírali davy žáků ke škole. „Ti lvi, bylo jich tam asi osm nebo tak nějak, no, vlastně to byly lvice, lvi vlastně moc neloví, a požírali toho buvola nebo co, jenomže on byl pořád živěj a prostě tam tak jako stál a žral trávu a oni žrali jeho a...“

Will rýpl Hamiho loktem pod žebra.

„To bylo za co?“ zeptal se Hami a třel si bok.

Will kývl směrem ke třem neupraveným klukům, kteří si to k nim namířili přes hřiště. Byli vyšší a starší než Will a Hami a podle jejich chůze bylo poznat, že jsou si toho dobře vědomi. Košile měli vystrčené z kalhot a kravaty povolené jako trojice přepracovaných detektivů, ale pokud by se Mark a jeho kumpáni vyskytli u nějakého zločinu, nejspíš by tam nebyli jako vyšetřovatelé. Mark byl o dobrých pár centimetrů menší než ostatní členové bandy, ale svůj nedostatek výšky, vzhledu, inteligence a předních zubů si vynahrazoval pověstí nejproslulejšího tyрана Richmondské základky. Pro to, abyste poznali jeho temnější stránku (jinak známou jako jeho jediná stránka), jste nemuseli udělat vůbec nic. K tomu, aby vaše jméno skončilo v loterii bolesti Markuse Robsona, stačilo jen to, že existujete, a z důvodů, které Will nikdy nebyl s to pochopit, se tam jeho jméno objevovalo přinejmenším dvakrát častěji než jméno kohokoli jiného.

„Pojď,“ pobídl ho Hami. Zrychlili krok, jako by se najednou do školy těšili. I starší kluci zrychlili a hnali se davem jako tři fretky ve stejné nohavici.

„Hele, koho to tu máme, hoši,“ zahlaholil Mark a stoupl si před hlavní vchod. „Blbý a blbější. Nebo by to mělo bejt hluchý a blbější?“

„Už jsem ti říkal, že hluchej nejsem,“ bránil se Hami. „Mám...“

„Cože?“ zeptal se Mark a přidržel si ruku za uchem. „Neslyším, kámo.“

„Říkal jsem, že nejsem hluchej, jenom...“

„Cožééé?“

„Říkal jsem, že...“

„Neslyším tě, Hami, mluv víc nahlas,“ pobízel ho Mark.
Hami si povzdechl, když mu onen vtip konečně došel.
„Debile,“ zamumlal a upravil si naslouchátko.

„Cos říkal?“

„Jsem myslel, že mě neslyšíš,“ odsekl Hami.

„Dávej si bacha na hubu, Hami,“ pohrozil mu Mark.
Prudce zatahal Hamiho za kravatu, až ho málem přiškrtl.
„Vem si příklad tady ze svého miláčka.“

Mark se otočil k Willovi a Hami se pokoušel uvolnit si kravatu.

„Na co čumíš?“ zeptal se Mark.

Will pokrčil rameny a díval se na svoje boty.

„Já se ti snad líbím?“ dobíral si ho Mark. „O to jde?“

Will zavrtěl hlavou.

„Takže tvrdíš, že jsem hnusnej?“

Další zavrtění hlavou.

„Takže se ti teda líbím?“ hučel do něj Mark.

„Nech ho bejt,“ ucedil Hami po přiškrcení trochu skřehotavým hlasem.

„Sklapni, ty přismahlá velrybo,“ utrl se na něj Mark.

„Přismahlá velryba,“ uchechtl se Tony, ten vyšší z dvojice Markových kumpánů. „To se ti povedlo.“

„Já to nechápu,“ řekl Gavin, který měl na obličejích tolik uhrů, že musel mít v hlavě víc mazu než mozku.

„Přismahlá velryba, jako bílá velryba Moby Dick v tý knížce. Jak je tam ten jednonohej kapitán Arab a tak.“

„Arab?“ podivil se Gavin. „Jako Hami?“

„Jmenuje se Achab,“ podotkl Hami. „Kapitán Achab. A já nejsem Arab, jsem Paňdžábec.“

„To je jedno,“ řekl Gavin.

„Téří má ká lórá,“ zamumlal Hami.

„Co ta ruka?“ zeptal se Mark a ukázal Willovi na biceps.

Will pokrčil rameny s takovou dávkou falešného sebevědomí, jakého byl v tu chvíli schopen — tedy s téměř žádným.

„Takže ti nebude vadit, když tě tam praštím znova, že ne?“ zeptal se Mark. Napřáhl se a Will si instinktivně před paži strčil druhou ruku. Mark se zazubil. „To jsem si myslel,“ ucedil. Zazvonilo a celá banda se odebrala k odchodu. „Tak na obědě, vy nuly.“

Hami si pohladil krk a tiše je znovu proklel v paňdžábštině. Will přikývl, protože mu bylo jasné, že jim Hami řádně nadává.

Přidali se k dalším žákům, kteří vcházeli do budovy, a šinuli se směrem ke třídám. Hami se posadil vedle Willa, šťouchl do něj a ukázal na plešatějšího muže s plnovousem a brýlemi, který stál zády otočený k tabuli. Vypadal, jako by se oblékal potmě, a z jeho výrazu bylo znát, že je mu to docela jedno.

„Kde tohohle sebrali?“ podivil se Hami.

Will pokrčil rameny.

„Tak, všichni se usadíme,“ prohlásil muž unaveným hlasem člověka, kterého si celý život nikdo nevyšímá. „Asi si říkáte, kdo jsem a co tady dělám. A upřímně řečeno, já si tyhle otázky taky sám kladu, stejně jako si je bude jednoho dne klást každý z vás, až pochopíte, že život je jen jedno zklamání za druhým. Ale pro pořádek, mé jméno je David Coleman a budu ve vaší třídě suplovat.“

Naškrábal své jméno přes celou tabuli a podtrhl ho.

„Ani Cullman, ani Collman, ani Cool Man, i když tak

mi klidně říkat můžete. Jinak jsem pro vás pan Coleman. Srozuměno?“

Ze třídy se ozval mumlavý souhlas.

„Beru to jako ano. A než někdo z vás udělá tu osudovou chybu a bude předpokládat, že jsem snadný cíl, protože jsem tu nový, musím vás varovat. Viděl jsem a slyšel jsem snad všechno, co se ve třídě vidět a slyšet dá, takže ať už jste pana Halea vyděsili čímkoli, buďte si jistí, že na mě to fungovat nebude. Vyjádřil jsem se jasně?“

Pan Coleman přejel pohledem celou třídu a zmrazil tím každý úsměv, na který narazil.

„Výborně. Takže začneme s absencemi, ano? Je to naprosto jednoduché. Vyvolám vás a vy odpovíte ‚zde‘.“

Pan Coleman otevřel třídnici a rychle ji prolistoval.

„Atkinsová?“ řekl a držel pero nad jejím jménem.

„Zde,“ odpovědělo děvče s rovnátky sedící před Willem.

„Výborně, Sandro,“ pochválil ji pan Coleman a udělal u jejího jména fajfku. „Neděláš to poprvé, že? Cartwright?“

„Tady,“ ozval se chlapec s kravatou nakřivo, sedící v zadní lavici.

„Na rozdíl tady od Cartwrighta,“ poznamenal pan Coleman. Všichni kromě Cartwrighta se zasmáli. „Jindal?“

„Zde,“ odpověděl Jindal.

„Uč se, Cartwrighte,“ pobídl ho pan Coleman.

„Zde,“ řekl Cartwright a třída se rozesmála ještě víc.

„Ne, Cartwrighte, vždyť už jsem tě... no nic. Kabiga?“

„Zde,“ zavolal Kabiga.

„Malooley?“

Ticho.

„Malooley?“

Pan Coleman projížděl třídu očima a tichem zaznělo pár úsměšků. Všechny lavice byly obsazené. Will se přihlásil. Pan Coleman se zamračil.

„Ano?“ zeptal se.

„To je Malooley, pane učiteli,“ vysvětlil Hami.

„Opravdu?“ podivil se pan Coleman. Podíval se na Willa. „A proč jsi tedy neřekl ‚zde‘?“

„On nemluví, pane učiteli,“ pokračoval Hami.

„On... nemluví?“

„Ne, pane učiteli.“

„A ty jsi teda... co? Jeho zástupce?“

„Spíš tiskový mluvčí, pane učiteli,“ poznamenal Hami. Ve třídě se ozval smích.

„Dobrá,“ přikývl pan Coleman. Sklopil oči k třídnicí a udělal fajfku u Willova jména. „Beru zpět. Teprve teď jsem viděl všechno.“



Will strávil první polovinu přestávky na oběd ve školníkově kumbálu. Nějakou část dne tam trávil často, ne snad proto, že by si užíval vůně technických čisticích prostředků nebo že by rád dlouhou dobu vysedával v temných místnostech, ale proto, že Mark a jeho parta ho tam zase jednou zamkli poté, co si na něj počíhali cestou do jídelny. Dělali to tak ode dne, kdy při svých pokoutných výpravách zjistili, že vnitřní klika kumbálu je uvolněná a dá se velmi snadno vyndat, takže se z kumbálu stane provizorní cela, kterou

lze otevřít jen zvenčí. Will měl tu neblahou čest být jejich prvním vězněm. Zároveň tam také proseděl nejvíc času, protože ho tam jednou zamkli na celé dvě vyučovací hodiny, ačkoli vzhledem k tomu, že šlo o matematiku a přírodovědu, tak se Will o osvobození nijak zvlášť nesnažil.

Poslední dobou si ticho a klid v kumbálu dokonce doce-la užíval. Ba už se ani nebránil, když ho tam zamykali (což jim trochu zkazilo zábavu, ale ne natolik, aby s tím přestali). Nikdo se mu tam nemohl smát, dělat si z něj legraci ani ho urážet. Nikdo ho nemohl obviňovat, že se snaží strhávat na sebe pozornost (což Willa obzvlášť štvalo, vzhledem k tomu, kolik úsilí vynakládal na to, aby si ho nikdo nevšímal), a nikdo ho tam nemohl zmlátit, protože ti, kteří ho mlátili, byli většinou ti samí, co ho v kumbálu zamykali. A navíc nikdo nemohl předstírat, že ví, jak se cítí. Nikdo nesrovnával svůj problém s tím jeho, protože je jednou bolelo v krku nebo na týden přišli o hlas. Měl ode všech pokoj. Jediná nevýhoda tohoto uspořádání byla, že dostal hlad, takže když mu Hami psal, aby zjistil, kde je, chystal se mu Will odepsat, ale vtom na chodbě uslyšel hlas paní Thorpeové.

„Jé, zdravíčko, Dave.“

Sue Thorpeová byla ředitelkou školy. Avšak na rozdíl od mnoha ředitelů, přísných despotů s chlupy v nose delšími než jejich vedení a neschopností podívat se na pravítko, aniž by jí chtěli někoho vzít přes prsty, ať už šlo o studenty, nebo o někoho jiného, byla paní Thorpeová vtipná, sympatická a mezi studenty oblíbená, přestože někdy musela přemáhat nutkání hodit po nich nějakou psací potřebou.

„Sue, rád vás vidím.“ Willovi chvíli trvalo, než rozeznal hlas pana Colemana.

„Tak jak vám to dneska dopoledne šlo?“ zeptala se ředitelka.

Will uslyšel, jak si pan Coleman povzdechl.

„Znáte ten pocit, když se rozhlédnete po třídě a všichni poslouchají, co říkáte, a skoro vidíte, jak se jim rozšiřují obzory? A vy tam stojíte a říkáte si: *Přesně proto jsem se stal učitelem. Tohle je ono.*“

Paní Thorpeová na chvíli zaváhala.

„Vlastně ne,“ odpověděla.

„Přesně,“ přikývl pan Coleman. Will se usmál.

„Takže jako vždycky?“

„Jako vždycky,“ přitakal pan Coleman. „Nebo vlastně ne, to bych lhal.“

„Aha? No povídejte.“

„Co víte o tom klukovi Malooleym?“

„O Willovi?“ zeptala se.

„Jo, o tom nemluvovi.“

Will se přesunul ke dveřím a přitiskl k nim ucho.

„Je to hodný kluk. Šikovný žák. Proč se ptáte?“

„On vážně neumí mluvit? Nebo je to součást nějakého přijímacího rituálu pro nové učitele?“

„Mluvit umí,“ vysvětlovala paní Thorpeová. „On jenom prostě... nechce. Říká se tomu selektivní mutismus.“

„Páni. Kéž by tohle měly moje děti.“

„To mi povídejte.“

„A to měl takhle vždycky?“ zeptal se pan Coleman. Will si byl bolestně vědom toho, co paní Thorpeová řekne dál.

„Asi před rokem mu umřela máma. Při dopravní nehodě. Najela na náledí a nabourala přímo do stromu. Will byl v tom autě taky, chudák. Od té doby nepromluvil.“

Pan Coleman zamumlal cosi, co Will nezachytil, ale předpokládal, že to bylo něco sprostého. Tak či onak s ním paní Thorpeová souhlasila.

„Starší kluci ho kvůli tomu trochu trápí, takže na něj dávejte pozor. Už jsem s nimi o tom mluvila, ale víte, jak to s pubertáky je.“

„Bohužel.“

Jejich hlasy slábly, jak se společně vzdalovali chodbou.

Will zůstal v kumbálu ještě několik minut a chuť k jídlu ho najednou úplně přešla, ale místnost se mu zdála mnohem temnější, takže napsal Hamimu, aby přišel a pustil ho ven.

4

Zazvonilo a ze dveří se na školní dvůr vyvalila celá povodeň dětí. Danny pátral v moři červených uniforem očima po synovi, až se Will a Hami vynořili s Markem a jeho kumpány v patách. Gavin na Hamiho házel arašídý a Tony Willovi opakovaně podrážel nohy. Mark šel za nimi a pyšně se usmíval nad svými dobře vycvičenými pohůnký, jenže pak si všiml, že se na ně Danny mračí. Popadl svoje parťáky a zmizeli v davu.

Will zamával Hamimu na rozloučenou a se skloněnou hlavou a rukama strčenýma v kapsách pomalu přešel silnici.

„Co jsou ti kluci zač?“ zeptal se Danny a kývl směrem k Markovi.

Will pokrčil rameny a zavrtěl hlavou.

„Kdybych vypadal takhle, zažaluju svoje rodiče.“

Willovi uniklo pousmání, spíš předehera k opravdovému úsměvu, který se už však neobjevil.

„Řekl bys mi, kdyby ti dělali problémy, že jo?“

Will přikývl. Danny nevypadal, že by ho to přesvědčilo.

„Tak pojď,“ pobídl ho.



Will se díval do země a jeho táta zatím očima přejížděl nápisy na hrobech. Pod oblaky šedivými jako holubí křídla, která se jim nasbírala nad hlavou, vypadaly všechny chladně a jednotvárně.

Danny věděl přesně, kam jdou, ale stejně si dával načas, ne proto, že by se chtěl zdržovat — to nechtěl a věděl, že to nechce ani Will —, ale proto, že i když od nehody už uběhl víc než rok, ještě nezpracoval svůj zármutek natolik, aby se plně smířil s tím, že jeho žena je mrtvá. Alespoň ne tak, jak se toto slovo obvykle používá. Věděl, že je pryč. To chápal. Nedokázal ale pochopit, že je pryč už navždy. Místo toho si ji představoval pryč asi tak, jako byl pryč jeho otec — ne mrtvý (alespoň to tedy předpokládal, ačkoli o tom vlastně neměl ani tušení a už mu to bylo jedno), ale zároveň ne přítomný. Určitým způsobem to byla ještě krutější představa než samotná smrt, protože na rozdíl od smrti mu to dodávalo naději — jakkoli maličkou —, že jednoho dne zabočí za roh nebo projde dveřmi a tam bude stát jeho žena. Někdy si byl jistý, že v místnosti, kam právě vešel, ucítil její parfém nebo že uslyšel její hlas na rušné ulici nebo že na obličej ucítil dotek její ruky, když balancoval na osamělém pokraji spánku. Jindy se mu zdála tak blízko, že by mu stačilo jen se otočit, jenže jakmile se ohlédl přes rameno, byla pryč, její tělo spolkl dav, její hlas odnesl vítr. Jako by dlela ve světě paralelním k jeho vlastnímu, jako dva cizí lidé žijící v mrakodrapu, kteří navzájem slyší své pohyby, ale jejich cesty se nikdy nestřetly.

A právě proto se vždycky tak zdráhal chodit na hřbitov. Nic tu iluzi nepokazilo spolehlivěji než vidět jméno své ženy vyryté do studeného a neživého kusu žuly.

„Tak jsme tady,“ prohlásil Danny a zastavil se u černého náhrobku se zlatým nápisem. Přidřepł si a položil na kámen ruku, zatímco Will postával vedle.

Celý hrob byl prostý, na hony vzdálený velkolepým sochám a pomníkům, které je v truchlivém tichu obklopovaly. Obdélníkový obrys ohraničoval vrstvu lesklých zelených sklíčků, od nichž se za slunečných dní odráželo světlo a třpytily se jako hladina jezera. Dnes však vypadaly stejně pochmurně jako kytice, kterou Danny přinesl při minulé návštěvě. Zhnědlé stonky visely z šedivého okraje malé kovové vázy u spodní části náhrobku.

„Tulipány měla vždycky ráda, že jo?“ prohodil, vytáhl staré květiny z vázy a vyměnil je za nové. Opatrně je urovňoval a z náhrobku setřel pomyslné smítko.

„Myslíš, že by se jí ta barva líbila?“ zeptal se a otočil se k Willovi. „Žádný žlutý už neměli.“

Will pozoroval hrob a čelisti měl pevně sevřené.

„Nechceš mámě něco říct?“ zeptal se Danny. „Když má ty narozeniny?“

Will zavrtěl hlavou s očima přilepenýma na mámině jméně vyrytém na kameni.

„Jen do toho,“ pobídl ho Danny a položil mu ruku na rameno. „Zkus to.“

Will ze sebe jeho ruku setřásl a odkráčel po cestičce pryč.

„Wille!“ zavolal Danny a pak se rozpačitě omluvil staré paní, která ho od vedlejšího hrobu probodla pohledem.

Pozoroval, jak se Will posadil na lavičku na druhém konci hřbitova.

„Je ti každým dnem podobnější, Liz,“ řekl. „Já vážně nevím, co s ním. Zkoušel jsem všechno, ale prostě odmítá mluvit. Většinu času se na mě sotva podívá. Nevím, jestli mě má rád nebo mě nesnáší nebo co. Pořád doufám, že ho to přejde, že je to jenom nějaký období nebo něco, ale čím dýl to trvá, tím víc mám pocit, že to tak bude už navždycky, ať je to, co je to.“ Povzdechl si a zavrtěl hlavou. „Někdy mám pocit, že jsem vás toho dne ztratil oba.“

Listí ve větvích nad jeho hlavou zašumělo, jak se strohy jemně pohupovaly ve větru.

„Promiň, Liz,“ pokračoval Danny. Několikrát zamrkal a vydechl, jako by se právě vynořil z ledové vody. „Se mnou je ale zábava, co? Jsme v pohodě. Všechno je v pohodě. Teda, v pohodě úplně ne, ale pracuju na tom. Willovi se daří ve škole, práce je práce, náš bytnej je pořád stejnej hajzl a paní Amadiová z šestatřicítky si pořád myslí, že se jmenuješ Susan. Taky si myslí, že Will nemluví, protože mu hlas ukradli zlí duchové, takže mi ochotně dala telefonní číslo na chlápka jménem Alan, co zřejmě provádí exorcismus za velice příznivý ceny. Takže tak.“

Zasmál se, nebo se o to alespoň pokusil, ale zvuk, který se ozval, zněl stejně prázdně, jak se Danny zrovna cítil.

„To jsem dopadl,“ řekl a podíval se na zamračenou oblohu. „Stojím tu, vykládám si s kamenem a vím, že ty mě neslyšíš, protože tu nejsi. Nemůžeš tu být, protože nesvíí slunce, což znamená, že si vážně vykládám s kusem šutru,

zatímco ty si někde oslavuješ narozeniny beze mě. Takže tě u toho nechám, krásko. Ať jsi kde jsi, ať děláš cokoli, tak doufám, že se usmíváš, a doufám, že tančíš. Jen mě zkus nevzbudit, až přijdeš domů, jo?“

Danny si přitiskl prsty na rty a dotkl se jimi náhrobku.
„Miluju tě, Liz. Všechno nejlepší.“

